

Mam nadzieję, że przez ten czas, kiedy się nie widzieliśmy, wchodziłeś na stronę naszego ośrodka: <http://www.sosw.piotrkow.pl/ucze-sie-w-domu-t176/szkola-podstawowa-nr-17-t178>

Dziękuję za Twoją aktywność i szybkość wykonywania zadań, kart pracy.

Przypominam adres mailowy, na który wysyłasz uzupełnioną kartę – **SPRAWDŹ SIĘ**. Może być w formie zdjęcia.

sp17soswpt@gmail.com

Nie zapomnij w tytule maila dopisać **imię i nazwisko klasa 8** oraz **GEOGRAFIA**.

No to zaczynamy!

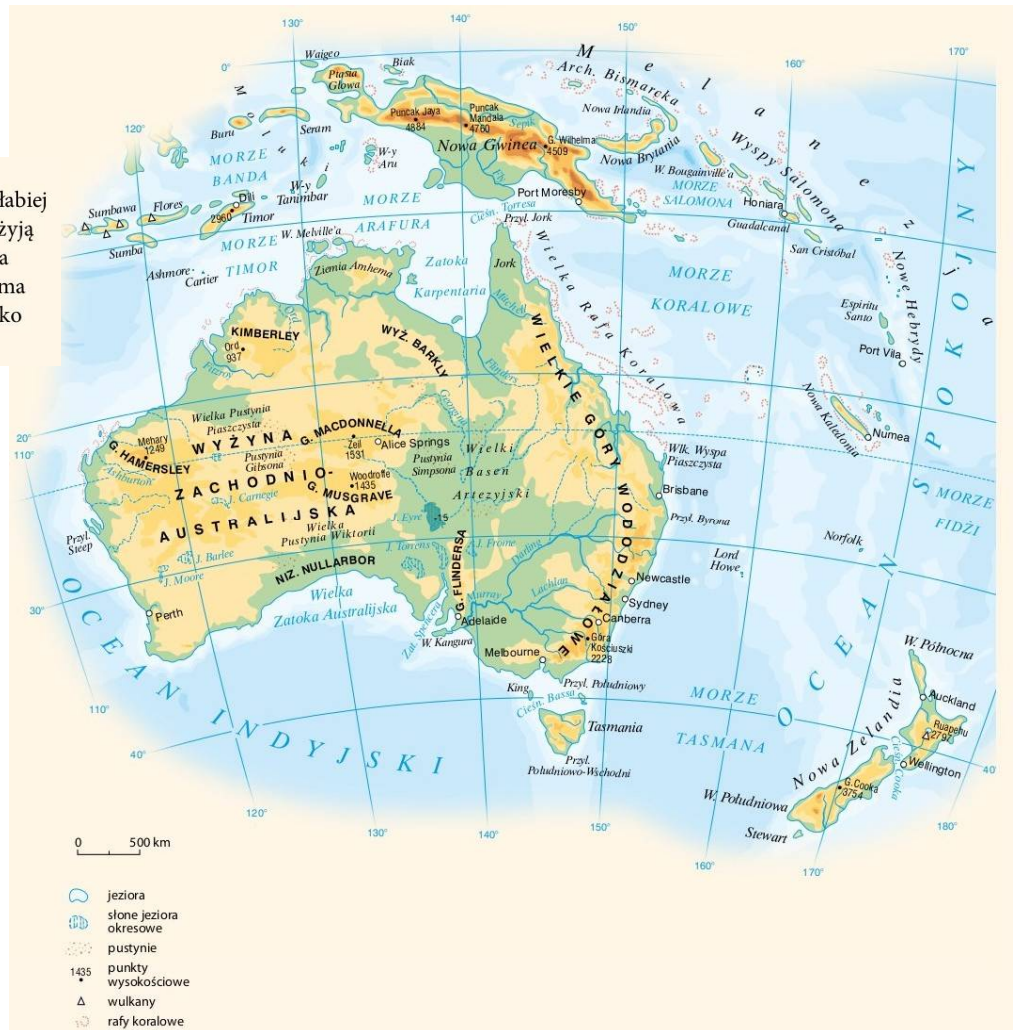
AUSTRALIA

Dzisiaj rozpoczynamy naszą przygodę na nowym kontynencie.

Australia to najmniejszy kontynent na Ziemi – jej powierzchnia wynosi 7,7 mln km². Jest również najsłabiej zaludniona spośród zamieszkałych kontynentów – żyją w niej nieco ponad 24 mln ludzi. Sieć hydrograficzna Australii jest bardzo uboga. Większość rzek i jezior ma charakter okresowy. Na kontynencie znajduje się tylko jedno państwo – Związek Australijski.

Australia to dość **NISKI** kontynent. Znaczna część zajmuje **Wyżyna Zachodnioaustralijska** z rozległymi równinami. Występują tam **pustynie** (*Wielka Pustynia Piaszczysta*, *pustynia Gibsona* czy *Wielka Pustynia Wiktorii*).

W środkowej części Australii występują **niewysokie góry** (*Musgrave* i *Góry MacDonnella*).

W pasie nizin, największą jest *Wielki Basen Artezyjski*.

A na wschodnim wybrzeżu ciągną się **Wielkie Góry Wododziałowe** z najwyższym szczytem Australii – **Górą Kościuszki** (2228 m n.p.m.).

Największą z australijskich pustyń jest Wielka Pustynia Wiktorii. Znajduje się ona w południowej części kraju i zajmuje obszar ponad 420 tys. km².

Wyschnięte dno jeziora Eyre jest pokryte warstwą soli. Ma to związek z intensywnym parowaniem w klimacie zwrotnikowym.

Najniższy położony punkt kontynentu to **słone jezioro Eyre** (12 m p.p.m.).

Klimat na większości terytorium Australii jest bardzo gorący i ma niewielkie opady atmosferyczne. Dlatego dominują pustynie.

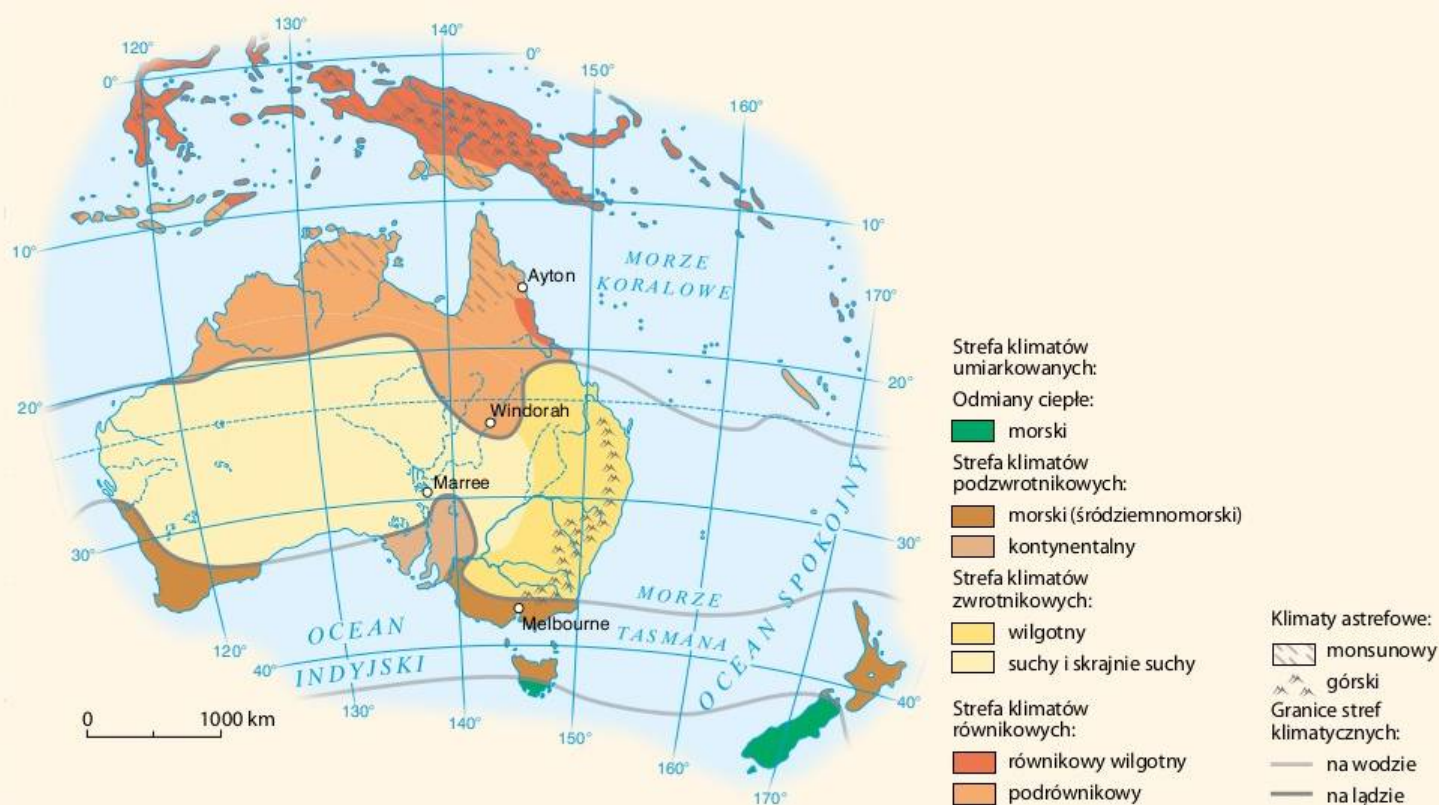

Australi leży w **trzech strefach klimatycznych**:

- **strefa klimatów równikowych** – północna część kraju;
- **strefa klimatów zwrotnikowych** – centralna część Australii (klimat zwrotnikowy suchy i skrajnie suchy);
- **strefa klimatów podzwrotnikowych** – południowa część kontynentu (klimat typu śródziemnomorskiego – ciepłe i wilgotne zimy oraz gorące i suche lato).

■ Strefy klimatyczne i roślinne Australii

Większość obszaru Australii znajduje się w strefie klimatów zwrotnikowych. Z tego powodu na przeważającej części jej terytorium obserwuje się wysokie wartości temperatury powietrza i stosunkowo niskie opady atmosferyczne. Takie warunki klimatyczne oraz długotrwała izolacja geograficzna powodują, że w Australii występuje specyficzna szata roślinna.

Klimat podzwrotnikowy śródziemnomorski

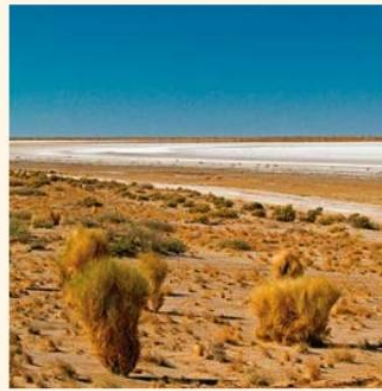
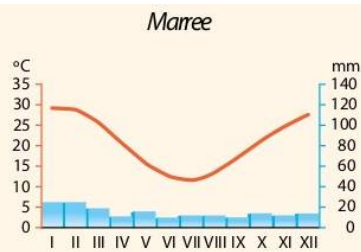
Na obszarach o klimacie podzwrotnikowym śródziemnomorskim rośnie makia – sucholubna, wiecznie zielona formacja roślinna.

Melbourne

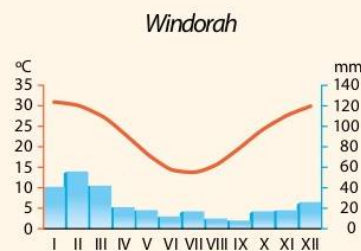
Klimat zwrotnikowy suchy

W warunkach klimatu zwrotnikowego suchego, charakteryzującego się wyjątkowo wysokimi wartościami temperatury powietrza oraz bardzo niskimi opadami, powstały liczne pustynie i półpustynie.

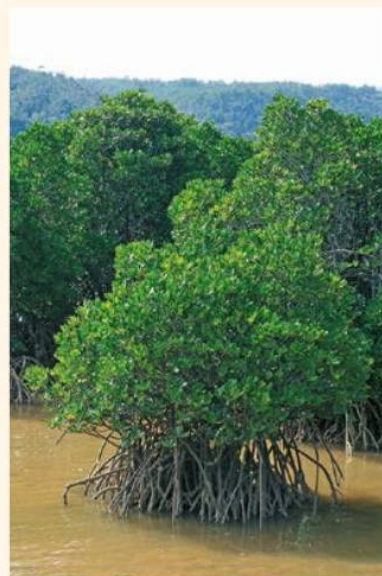
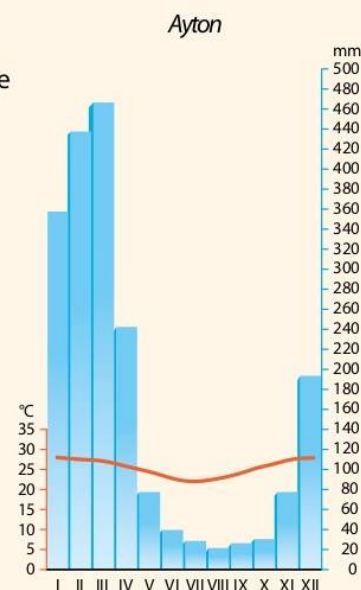
Klimat podrównikowy suchy

W klimacie podrównikowym suchym występuje skrub. Tworzą go grubolistne kolczaste zarośla z przewagą eukaliptusów i akacji.

Klimat podrównikowy

W wilgotnym i gorącym klimacie podrównikowym opady występują głównie w półroczu letnim, czyli od listopada do kwietnia. Wysoka temperatura powietrza i znaczne sumy opadów powodują, że na obszarach o tym klimacie rosną lasy monsunowe oraz na wybrzeżach mórz – lasy namorzynowe (fot.).

Na większości terytorium Australii suchy i gorący klimat spowodował,

że zasoby wód powierzchniowych są bardzo małe.

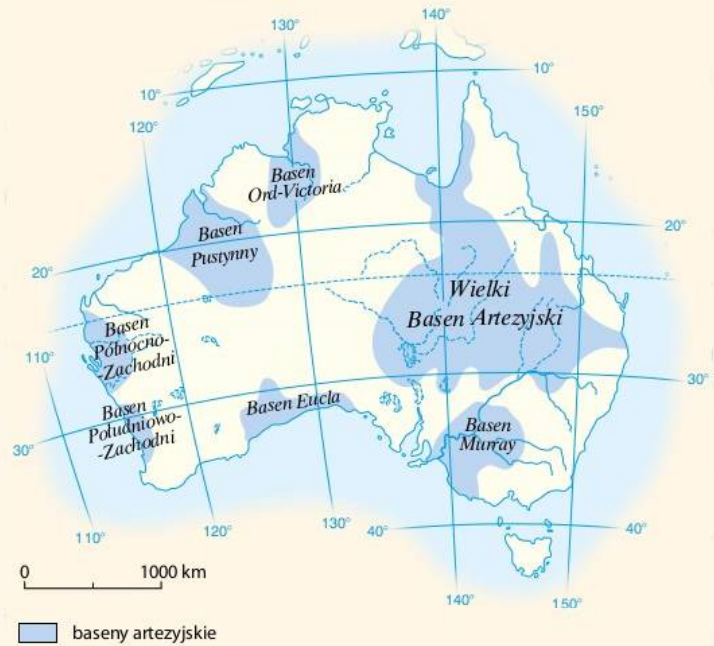
We wnętrzu kontynentu występują tylko rzeki okresowe i rzeki epizodyczne (nazywane creeks).

Największe rzeki to **Murray** i **Darling**.

■ Baseny artezyjskie

Mimo że Australia jest kontynentem ubogim w wody powierzchniowe, to w jej podłożu skalnym znajdują się ogromne baseny artezyjskie, czyli zbiorniki wód podziemnych. Są one wykorzystywane przez mieszkańców kraju jako woda pitna. Nieckowate ułożenie warstw skalnych w basenach powoduje, że wody podziemne znajdują się pod ciśnieniem. Gdy leżąca nad nimi warstwa nieprzepuszczalna zostanie przewiercona, wody te wypływają samoczynnie na powierzchnię. Największym zbiornikiem australijskich wód podziemnych jest Wielki Basen Artezyjski. Na jego obszarze istnieje około 20 tys. studni artezyjskich.

OCEANIA

Tysiące wysp położonych w środkowej oraz zachodniej części Oceanu Spokojnego tworzą **Oceanię**.

Niemal przez jej środek przebiega południk 180°.

W obrębie Oceanii wyróżnia się cztery regiony geograficzne:

- Melanezję,
- Mikronezję,
- Polinezję,
- Nową Zelandię.

Wyspy Oceanii charakteryzują się bujną i różnorodną pod względem gatunków roślinnością, ciekawymi przedstawicielami fauny, pięknymi plażami... Wiele wysp ma pochodzenie wulkaniczne, a część wulkanów (na Hawajach) jest aktywna do dziś.

Oceania to również rafy koralowe oraz atole koralowe.

■ Atole koralowe

Atol to wyspa koralowa lub ciąg takich wysepek w kształcie pierścienia. Tworzy się w wyniku rozwoju rafy koralowej wokół wyspy wulkanicznej. Tak właśnie powstał atol Bora-Bora (fot.).

Oceania jest obszarem, który charakteryzuje się wysoką temperaturą wody morskiej oraz znacznym jej zasoleniem. Właśnie takie warunki są optymalne do rozwoju koralowców, a w efekcie – do powstawania raf koralowych.

Jedną z największych osobliwości Australii są kangury (żyjące tylko na tym kontynencie).

Organizmy, które można spotkać tylko w jednym regionie świata, są nazywane **endemitami**.

Takich zwierząt i roślin Australia ma bardzo wiele:

kangur olbrzymi, kangur drzewiasty, kolczatka, dziobak, koala, struś emu, kazuar, kuna workowata, dingo, diabeł tasmański, różne gatunki eukaliptusów, drzewiaste paprocie, liany, bambusy...

Zapraszam do karty **SPRAWDŹ SIĘ**

Dobrego tygodnia ☺

Ewa Szkólnik